

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Ambrosii Calepini Dictionarivm Vndecim Lingvarvm

Calepino, Ambrogio

Basileae, 1616

S ante C

[urn:nbn:de:bsz:31-107476](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-107476)

lib. 1. tunc rura Nemctis Qui tenet, & ripas Satyri qua littore curvo, &c.

Savo, onis, Fluvius est in finibus Campaniæ. Plin. lib. 3. cap. 5. Savona, Ptolem. lib. 3. cap. 1. Sabbatium, Plin. Sabbatia Pompon. Vrbis Liguriæ notissima: Vulgò Savona.

Saurōmāta, penult. cor. *σαυροματα*, Populi Septentrionales, qui & Sarmatæ dicuntur quorum alii Asiatici sunt, alii Europæi, Tanais de fluvio discreti: de quibus vide plura supra in dictione SARMATA.

Sauris, Nobilis statuarius, cujus opera commemorat Plinius lib. 16. cap. 5.

Saus, [*σαυ* Ptolemæo. German. *Die Sau* in Rugen.] Fluvius est apud Carnos ortum habens, & circa Liburniæ montes, non procul à Paurono oppido (hodie *Albam Gracam* vocant) in Danubium prolapsus.

Saxōnēs, *σαξωνες*, Illustres Alemanicæ populi, qui Angelæ Regni auspicio Angliam devicerunt. Hos Ptolemæus non longè à Cimbris in Oceani Septentrionalis littoribus, & paludibus inuis constituit, lib. 3. cap. 11.

Saxum ferratum, & Saxoforatum, teste Volaterrano, Oppidum in Piceni, atq; Vmbriæ finibus situm ita appellatū à Ferro, propter fodinas ferrarias, quas eo in loco multas fuisse earum reliquæ ostendunt. Sentinum, *σηνινας*, à veteribus dicebatur, à Sentino amne juxta mœnia labente, quem nunc quoq; incolæ *Sentinum* vocant.

S ante C.

Scæ portā, *σακω* à *σάκω*, Vrbis Trojaniæ portā fuit, fatali Laomedontis sepulchro nobilitata: ita dicta (ut Grammaticis placet) quod ad sinistram: hoc est, Occidentale urbis latus sita esset. In Augurum enim disciplina quæ Ortum spectant dextra; quæ Occasum sinistra dicuntur. Strabo tamen libro 13. videtur sentire Scæ portæ nomen à Scæris Thraciæ populis sumptum fuisse, cum quibus Trojanos multa nomina communia habuisse ostendit Virgil. 3. Aeneid. & arentem Xanthi cognomine rivum Agnosco, Scæque amplector limina portæ.

Scævola, *σακωλα*, Quinti Mutii cognomen fuit, inde tractum, quod ex quo in Possexiæ castris dextram exussisset, ejus loci sinistra fuerit usus: *σακω* enim sinistram vocant. Unde Scævæ, & per diminutionem Scævola dicti sunt, qui sinistra dextræ loco utebantur. [Germ. *Em tustaus*] Aliam hujus nominis causam adducit Varro lib. 6. de lingua Lat. Pueris, inquit, turpicula quædam res in collo suspenditur, ne quid oblit bonæ scævæ, inde Scævola appellatus.

Scalabis, *σακαλις*, Lusitaniæ oppidum, alio nomine Presidiū Iulium appellatum, teste Plin. lib. 4. cap. 22. Vulgò *Trogis*.

Scaldis, [German. *Die Schelde*] *ιστ* in *fluvijs* in *Drabant*] Insignis fluvius est in cōfinio Germaniæ & Galliæ Belgiæ: quas regiones suo alveo ad Septentrionem determinat, Antuerpiam clarissimum orbis Christiani emporium alluens, marisque æstivum refluxus, & bisseis quotidie horis versus caput recurrens. Plin. lib. 4. cap. 17. A Scalde ad Sequanam Belgica. Ibidem capite decimotertio: Toto autem hoc mari ad Scaldim usque fluvium, Germanicæ accollunt gentes, haud explicabili mensura.

Scamāndēr, *σαμανδερ*, Fluvius Trojæ, ex Ida monte descendens, quem Hesiodus *Σανυ* *σαμανδερ* id est, divinum Scamandrum appellavit. Antea Xanthus dicebatur: quod & Homerus innuit, quū cum ab hominibus quidē Scamandrum, à diis verò Xanthum vocari ait, suo more vetustiore appellationem diis, recentiore hominibus assignans. In hoc fluvio sponte jam nupturæ sese abluebant, Scamandrum nominatum his verbis invocantes: *σακω* *μα* *σαμανδερ* *τιδω* *μαγε* *ουλου*. Qua occasione usus Cimon quidam Atheniensis, quum Calistoës generosæ puellæ amore teneretur, quæ jam viro desponsata erat, in Scamandri virgultis sese occultavit, caputq; arundine coronavit: quumq; illa ex more lavaretur, carmenq; soleane caneret, Scamandrum, ut virginitatem suam acciperet, invocans, Cimon è virgultis profluens: Ego verò (inquit) accipio lubens, virginemque in ripam sustulisti: & vitium ei obrulisti. Vide hæc de re plura in Epistol. Aeschiniæ. Fuit & Scamāder nomen filii Hectoris & Andromachæ: quem tamen Trojani Astyanacta: hoc est, civitatis principem vocare maluerūt, Hectori id honoris tribuentes, cujus virtute illum novem perpetuos annos fortissimè erat defensum. Vide Homerum quinto Iliad.

Scamāndriā, *σαμανδρια*, Vrbis parva à portu Iliensium parum remota. Plin. lib. 4. cap. 30.

Scandinaviā, Insula est Oceani Septentrionalis, quam Plin. lib. 4. cap. 13. incomperæ magnitudinis esse scribit. Quidam alterum terrarum orbem appellaverūt: nonnulli etiam Officiant gentium, eò quod incredibilem mortalium vim identidè effuderit, qui ad querendas novas sedes orbem peragrantes, cuncta cladibus & vastitate implerunt. Hodie saeva constat in-

fulam non esse, sed ad ortum supra Livoniam contineri ad hærere. Tenent eam Suedi, Noitregi, Gochi, innumeraeque alia barbaræ gentes.

Scaptenfūla, inquit Festus, Locus in Macedonia, ubi argenti fodi solebat. à *σακω* fodiō. [Polon. *Gora polska kopia scyphi*] Lucrer. lib. 6: Quales expirat Scaptenfūla subter odorem. Rēdūs tamē videtur Scaptesfūla legi posse, sine n. Apud Stephanum enim scribitur *σακωπενουλα*, quoniam ille in Thracia, ab in Macedonia, eam collocet. Quod discrimen nō est magni momenti: quippe quum ne inter celeberrimos quidem Geographos satis conveniat de Macedonia, Thraciæq; terminis, aliis Strymone amne, aliis Nesso eas terminantibus.

Scāptriā, Latii oppidum fuit, teste Plin. lib. 3. cap. 5. à quo Scapta tribus.

Scārdōnā, *σακωδονα*, Insula in mari Adriatico, adjacenti Illyrico, teste Ptolemæo, lib. 2. cap. ult. In ea sunt duæ urbes, Colentum & Arba. Vulgò *Scardo*.

Scārpheā, sive Scarphia, penult. prod. *σακωφια*. Insula Hælladæ adjacenti in mari Aegeo, non procul ab Attica, de qua Plinius lib. 4. cap. 12. Est & Scarphia urbs Locrocorum Epicnemidiōis, decem stadiis distans à mari, teste Strabone lib. 9. à Stephano Phocidi falsò assignata.

Scavorum familia Romæ in primis illustis fuit: ex qua fuit Marcus Acmylius Scaurus, princeps Senatus, cujus patrem ad eò inopem tradunt fuisse, ut carbonariam vitæ sustinenda causa exercere cogeretur. Quinetiam Marcus ipse primum addubitalle fertur, num ad argentariam sese, an potius ad forum & curiam conferret. Verum quum eloquentiæ semper studiosissimus fuisset, foro magis idoneus sibi visus, brevi magnam sibi gloriam peperit. Ex cetero quidem magistratus ex ordine adeptus, ita eos gessit, ut Consulatu dignissimus videretur. Magno itaq; nobilitatis studio Consul factus, Ligures & Cantabros domuit, & de his triumphavit. Censuræ deinde creatus, Acmyliam intravit, pontemque Acmylium extruxit. Filium suum, quod in saltu Tridentino hosti loco crederet, in conspectum suum venire vetuit, quod tam agrè tuis adolefcens, ut sibi spontè necem conficeret. Idem in Africam legatus missus, ut lugurtham ab oppugnatione Cirtibæ, & oblatione Adherbalis avocaret, qui re infecta rediisset, Senatus auro fuit belli adversus lugurtham suscipiendi. Quo tamen in bello, quum L. Calpurnii Bestiæ legatus esset, avartia quoq; ejus & rapinarum particeps creditur extinxisse: quæ res, vitæ antea splendori haud exiguum offudit labem. Scaurus alter, superioris filius, & Syllæ privignus fuit: de cujus Aedilitate sic scribit Plin. libro 30. capite 14. Non patiemur duos Cajo, vel duos Nerones ne hæc quidem gloria famæ suæ docuimusque etiam infamiam eorum victam privatis operibus M. Scauri, cujus nefcio an Aedilitas maximè prostraverit mores civiles, majusque sit Scyllæ malum tanta privigni potentia, quam proscripio tot millium. Hic fecit in Aedilitate sua opus maximum omnium quæ unquam fuerunt humana manu facta, nō temporaria mora, verum etiam æternitatis destinatione: Theatrum hoc fuit. Scena ei triplex altitudine CCCXX. columnarum, in ea civitate quæ sex Hymettiarum non tulerat sine probro civis amplissimi. Ima pars scenæ è marmore fuit, media è vitro, inaudito etiam postea genere luxurie. Summe tabulis inauratis columnæ, ut diximus: ima duodequadragenum pedum. Signa ærea inter columnas, tria millia numero. Cava ipsa cepit hominum octoginta millia, quum Pompeii amphitheatris, toties multiplicata urbe, tantoque majore populo, sufficit largè XL. M. Sed & reliquis apparatus tantus Attalica veste, tabulis pictis, cæteroque choragio fuit, ut in Tusculanam villam reportatis quæ superfluebant, quædiani usus delicias, incensa villa ab iratis teris concinnaretur ad festentium millies. Hæc Plinius. Fuit præter hoc & Aurelius Scaurus, qui quum legatus adversus Cimbricos insensiter pugnasset, suo exercitu vivus in hostium manus pervenit. Quumque ab iisdem in consilium adductus, de ratione belli advertit Romanos gerendi interrogaretur, magnopere in dissuasit ne Alpes traicerent, populum Romanum bello insuperabilem esse asserens: quod ejus responsum tanta indignatione excepit Bolus, hostilium cõpiarum rex, ut protinus impetu in eum facto, multis vulneribus eum conflixerit.

Scenitæ, [*σακωιται* German. *Wälder des glückseligen Landes Arabie*, s. *under Hünen wohnen*] Cognominati sunt quidam Arabiæ populi, *σακω* *αβρα* hoc est, à tabernaculis, sive tentoriis in quibus habitant (ut inquit Solinus) ex caprarum pulvis contextis. Hi à carnis fuisse etiam abstinent: totusq; ille Arabiæ tractus sibi ad eò est inimicus, ut eò aliunde invectum iterum oriuntur. Plin. lib. 9. cap. 28. Nomades, infelatoresq; Chaldeorum Scenitæ, vagi & ipsi, sed à tabernaculis cognominati, quæ ciliis metantur sibi libet.

Scēpis, *σακωπις* Stephano, Duorum oppidorum nomen est in Thracia, quorum alterū ultra Cedreum suum erat, ad excel-

fiorum

forem Idæ montis partem, prope Polybunam. Hæc postea, recentiore condita, Palæsepolis dicta est: hoc est, anti qua Scepsis. Altera Scepsis, infra superiorem sita erat: statum civitatis sexaginta, in quam veteris urbis incolæ immigraverunt ducibus & Scamandro, Hecibis, & Alcanio Aeneæ filius. Hanc nonnulli putant Aeneæ regiam fuisse, mediumque situm obtinuisse inter regionem illi subditam & Lyncestum. Vide Strabonem libro decimo tertio. Quin ipsa etiam regiumcula urbis hæc circumjecta. Scepsis appellata est. Plinius libro undecimo, capite 37. Asiæ regio Scepsis appellatur, in qua minimos (repetere ex superioribus, lienes) pecon esse tradunt, & inde ad lencem inventa remedia. Ex Scepsi recentiore ornam traxerunt Demetrius Grammaticus Homericæ Iliadis interpret: & Metrodorus philosophus, & oratoride quo nonnulla Aristimus suo loco.

Scheria, *Ἰνσὺλα*, insula est ex adverso Thesprotiæ, quæ aliis nominibus Phæacia & Corcyra dicitur. Alcinoi horum celeberrima, olim etiam Drepane appellata. Vide Plin. lib. 4. cap. 12.

Schismus, *Ἰσθμὸς*, isthmus latronis nomen est, qui circa Isthmi initium, teste Paulania, miro crudelitatis genere sequebatur. Apprehensas enim piceas in terra steterat, & quos pugna vicisset, hos alligatos sinebat in aërem effertis: quocirca quum utraq; arbor alligata ad se traheret, vinculiq; nodus in neutram laxaretur partem, sed utrinque pariter convelleret, eveniebat, ut qui alligatus esset, iaceretur. Eodem pacto ipsum quoque Schismus Theseus dilaniavit, viamq; quæ ex Troezen ad Athenas ducit, latronibus infestam, tutam reddidit. Ovid. lib. 7. Occidit ille Schismus, magnis malis viribus usus.

Schinulla, *Ἰνσὺλα*, insula una ex Sporadibus. Plinius libro 4. capite 13.

Schionius, *Ἰσθμὸς*, Qui & Iasius, rex Arcadiæ fuit, filius Abantiæ, & pater Atalantæ, quæ ab ipso Schionice dicitur. Ovid. Epist. 15. Et tunc Hippomenes Schionice præmia cursum.

Schionius, *Ἰσθμὸς*, Peloponnesi portus est ad sinum Saronicum, in ipsi Isthmi angulibus situs, distans à Cenchreis Corinthiorum navali stadia XLV. ut est autor Strabo libro octavo.

Schionus, *Ἰσθμὸς*, Germ. En sus nase bey Ithen. Fluvius est Borussia, per eisdem nominis oppidum labens, quin quingenta stadia à Thebis. Autor Strabo, lib. 9.

Sciopodës, *Ἰσθμὸς*, sive Sciopodes. *Ἰσθμὸς* German. En sus nase bey Ithen. Fluvius est Borussia, per eisdem nominis oppidum labens, quin quingenta stadia à Thebis. Autor Strabo, lib. 9.

Sciopodës, penultima correpta, *Ἰσθμὸς*, Monstruosum hominum genus, non procul à Troglodytis, singulis crinibus, miræ pernicitatis ad saltum: sic dicti, quod in maiore estu humi jacentes, *Ἰσθμὸς*, hoc est, umbra pedis se protegant. August. lib. 16. de Civit. Ferunt esse gentem ubi singula crura in pedibus habent, ne poplite stent, & sunt mirabilis celeritatis, quos Sciopodas vocant, quod per illum in terra jacentes respicini umbra se pedum protegant.

Scipensilla, *Ἰσθμὸς*, Locus est in Macedonia, teste Pello, dictus à *Ἰσθμὸς* est, effodio. Nam argentum illic fodi solebat, unde Lucan. Qualiter exspirat Scipensilla subter odores.

Scipia, *Ἰσθμὸς*, Lani oppidum fuit, teste Plin. lib. 3. cap. 3. à quo Scipia tribus.

Scipona, *Ἰσθμὸς*, Insula in mari Adriatico, adjacens Illyrico, teste Ptolemaeo, lib. 2. cap. ult. in ea sunt duæ urbes, Collentum, & Arba. Vulgò *Scardo*.

Sciphea, *Ἰσθμὸς*, sive Scarphia, pen. prod. *Ἰσθμὸς*, Insula Helladi adiacens, in mari Aegæo, non procul ab Attica, de qua Plin. lib. 4. cap. 12. Est & Sciphea, urbs Locrorum Epicnemidiorum decem ita diis distans à mari, teste Strabone lib. 9. à Stephano Phocidi falso assignata.

Scipabis, *Ἰσθμὸς*, Ptolem. libro 2. capite 3. Lustranum civitas, antea Iulium Præsidium, sive Turris Iulia, hodie Trophæum. Vulgò *Trophæa*.

Scipode, *Ἰσθμὸς*, Germ. Du Schode ist ein Fluss in Brandenburg. Fluvius Gallie Belgicæ, Plin. lib. 4. cap. 17.

Scipio, cognomen fuit Corneliorum, cui P. Cornelius initium dedit, qui quod patrem luminibus orbem vice Scipionis regeret, primus id cognominis est sortitus, & deinceps ad posteritatem suam transmisit. Hujus filius fuit P. Cornelius Scipio, quo cum Imperatore Annibal primum in Italia ad Trebiam fluvium signa contulit: quo in prælio quum ab hostibus circumventus esset, & gravi vulnere sauciis, filii virtute periculo est ereptus. Hic postea in Hispaniam missus, quum incautus se periculis offerret, sedibus jam multis præclarissime gestis, una cum fratre in acie occubuit. P. Cornelius Scipio, qui postea Africanus major dictus est, superioris filius fuit, qui ab ipsa illam pueritia quiddam humano fastigio majus præ se tulit. Quo factum est ut à peritque divino semine creditus sit esse procreatus. Hic adhuc præteritatus, patrem saucium, & ab hostibus ad Trebiam circumventum periculo liberavit, ut jam dictum est. Post Cannensem autem cladem, quum plerique de relinquenda urbe cogitarent, stricto gladio omnes adiegit ut jurarent se patriæ defensionem non deserturos. Missus deinde in Africam, tantum terroris Carthaginiensibus incussit ut Annibalem ex Italia ad patriæ defensionem revocarent: cum quo apud Zama congressus Scipio, ingenti cum clade superavit. Quæ clade fractos Pœnos, pacemque petentes, Romano populo tributarios fecit. Cum L. deinde fratre, qui postea dictus est Asiaticus, adversus Antiochum profectus legatus, cura, prudentia, reiq; militaris industria effecit, ut Spectiosissimum ille ex Asia triumphum deportaret, Antiocho regionibus omnibus, quæ cis Taurum erant, multato. Profecta deinde ætate, sponte amulorum invidiæ cedens, Linternum se contulit: ubi & sepultus creditur. Scipio, Suario cognominatus: à similitudine suarii cuiusdam negotiatoris, plebi Romanæ in Tribunatu clarissimus fuit, dignusque profus Scipionum familia: verum ad eum pauper, ut suarii impensis desisset. Quapropter populus alces contulit, ac funus elocavit: & quacunq; ferebatur, flores è prospectu omni sparsit. Hæc Plin. lib. 2. cap. 3. Scipio Aemilianus, qui & Africanus minor, ab Africanis majoris filio adoptatus (filius enim erat Pauli Aemilii) Numantia evertit, in qua expeditione militè corruptum in disciplina puerum eiecit scortis restituit. Munera regum, quæ clam ab Imperatore accipi mos erat, pro tribunali accepit, in tabulisq; publicas nomine populi Romani ferri iussit, ea fortibus vitæ pro meritis pollice distributus. Oppidanis pabulatù egredis pepererat, quod d. civitas frugibus consumptis in deditionem venturi essent. Capto oppido, Numantia se per vias invicem trucidaverit. Factus deinde Consul ante legitimam ætatem, ac Carthagine missus, tam penitus sululit: idq; ex sententia Catonis, qui in senatu præmatutur ac recentes ostentans fides, ait: Ege Pautes Cõscripti, proximo retro miduo Carthagine decerptæ sunt, tam prope domum hostem habemus. Scipio Natica, Scipionis, qui unâ cū fratre in Hispania cecidit, filius, à Senatu vitæ optimus iudicatus, omniumq; dignissimus habitus, qui Matrem dæm tunc primam adveclam hospitio exciperet. Hic quum adversus auspicia Consulem se à Graccho nominatum cõperisset, magistratu se abdicavit, Censuratus quas sibi consul quisq; in foro per ambitionem posuerat, sustulit. Consuli Decimium, Dalmatæ urbem expugnavit: Imperatoris nomē à militibus, & à Senatu oblatù triumphum recusavit. Eo quæntia primas, juris consultissimus, ingenio sapientissimus fuit: unde vulgò Corculum dictus. Scipio, Africanus majoris filius, ponitur inter eos apud Valerium, qui à parentibus claris degeneraverunt: inter cruditos tamen à Cicerone in Bruto his verbis describitur: Scipio Africanus, filium habuit illum, qui minorem Scipionem à Paulo adoptavit: qui si corpore valuisset, in primis esset habitus disertus. Inducant tum oratiunculæ, tum historia quædam Græca scripta de Callina. Hæc ille. Plutarchus in Africano, nihil sanè de eo se compertum habere dicit, nisi eum Præturam gessisse, & in ea consequenda à Circeio patris scriba adjuvum fuisse.

Scipio, Pompeii Magni fover, post bellum Pharsalicum inter Pompejanos bellum, refoventes in Africam se recepit: cū reliquis exercitus & Catone, loba etiã rege adscito. Qui primò feliciter adversus Cæsarianos quum pugnaisset, victus tandem cum exercitu occubuit. Quo tempore Scipionem quendam cognomento Salutationem, è Corneliorum familia, alioquin virum despectissimum exercitus quasi ducem Cæsar proposuit: quod cognosceret adversarios vetusto quodam cõfidente vancinio, semper in Africa vincere, fatale Scipionum generi esse. Plutarchus in Cæsare.

Scipiadæ, Patronymicum pro Scipionibus, Virg. lib. 1. Georg. Scipiadæ duros bello, *Ἰσθμὸς* Idem & Aeneid. duo fulmina belli Scipiadæ.

Sciron, *Ἰσθμὸς*, Latio fuit insignis, qui proximos Megaris scopulos insidens, in viatores prætercuntes nullo non crudelitatis genere sequebatur. Hunc tandem Theseus dicitur occidisse, & ossa ejus in mare sparsisse, quæ Poetæ fabulantur in saxa quædam coaluisse, quæ à nomine ejus Scironia dicitur. Sunt autem in Attica regione simul cum oppido ejusdem nominis non longè à Megaris iuxta mare ita sita, ut transitu non relinquunt. Hinc Athenienses ventu procellosum ab his locis flantem, Scironem appellant: quoniam spirat à saxis, quæ Sciron latio incoluit. Hic paulò ab Argelle deflexus esse dicitur, qui & Olympius vocatur, & à nonnullis Hælespontius. Seneca libro 3.

bro 3. Natur. quæst. Arabulus Apuliam infectat. Calabriam Iapix Athenas Sciron, Galliam Circius.

Scironi à saxa, *scironis* in *sciron*. In Attica sunt post Crommyonem, ad eam viam, quæ ab Isthmo Megara ducit: de quibus vide plura in dictione præcedenti.

Scironia, *scironia*, Vrbis parva à portu Iliensi parū remota. Plin. lib. 5. cap. 30.

Scirundrinavia, Insula est Oceani Septentrionalis, quæ Plin. lib. 4. cap. 17, incompertæ magnitudinis esse scribit. Quidam alterum terrarū orbem appellavere, nonnulli etiam Officinam gentium, eò quòd incredibilem mortalium vim identidem effuderit, qui ad quærendas novas sedes orbem peragrantes, cuncta cladibus & vastitate implerunt. Hodie satis constat insulam non esse, sed ad ortum supra Livoniam continentiam hæc Tenent eam Suedi, Norvegi, Gothi, innumeræq; aliæ barbaræ gentes. Hodie *Scandinavia*.

Scodria, Ptolemæo, lib. 2. cap. 17: Vrbis Liburniæ, hodie *Scutaria* vocant, sub Venerorum dominio. Vulgò *Scutari*.

Scodris, *scodris*, Pagus est Bœotici, non longe à Cithæron, in jucundam habens sedem, atq; asperam: unde natum est provecium. Ad Scolum neq; ipse accedet, neq; alterum comitabitur. Autor Strab. lib. 9.

Scopas, *scopas*, Nomen insigne statuarii, unius ex iis qui Mausoleum celavit, ut refert Plin. lib. 35. ca. 5. Horat. 4. Carm. Ode 8. Quas aut Parrhasius protulit, aut Scopas.

Scope, Insula est in mari Lycio, apud Plin. lib. 5. cap. 21.

Scopelos, *scopelos*, Insula Asiæ, Troadi adiacens, cuius meminit Plin. lib. 5. cap. 30. & 32.

Scordisci, *scordisci*, Pannoniæ populi, in Montisclaudii fronte, quo monte dividuntur à Tauriscis. Autor Plin. lib. 5. cap. 25.

Scoti. [Germ. *Die Schotten*.] Britannici insulæ populi, ab Anglis ad orientem Tueda, ad Occasum Solveo flumine dirempti: mediterranea mons Cheviota discriminat. Horum olim tanta fuit feritas, ut humanis carnibus vescerentur: quod & ipsum testatur Hieronymus lib. 2. contra Iovinianū. Quid (*scoti*) loquor de cæteris nationibus, quæ ipse adolescentulus in Gallia viderim Scotos, gentē Britannicam, humanis vesci carnibus? Et quæ per sylvas porcorum greges, & armentorū, pecudumq; reperiant, pastorū nates, & feminarū papillas sole re abscondere, & has solas ciborum delicias arbitrantur?

Scotina, *scotina*, Loca est apud Lacedæmonios, densis quercibus umbrosus, in quo Iupiter colebatur cognomento Scotinas: ut ait autor Pausanias lib. 10.

Scotussa, *scotussa*, Oppidum est in confinio Macedoniæ, ad Nestem amnem locum habens, quem *scotussa* vocant: hoc est, canis capita appellant, in quo Romani & Actoli T. Quintio ducē Philippum Demetrii filium, Macedoniæ regem in genti prælio superarunt. Strab. lib. 9.

Scribonius Aphrodisius, Orbili servus atq; discipulus, mox à Scribonia Libonis filia, quæ prius Augusti uxor fuerat, redemptus & manumissus. Huius meminit Tranquillus.

Scrophia Tremellius, Vir Prætorius fuit, Varronis æqualis, quem de familiæ suæ cognomine ita inducit loquentem lib. 2. cap. 4. Rei rust. Avus (*scrophia*) meus primū appellatus est Scrophia: qui Quæstor quum esset à Licinio Nerva Prætor in Macedoniæ provincia relictus, qui præ esset exercitui, dum Prætor rediret: hostes arbitrati occasione se habere victoriæ, impressionem facere cœperunt in castra. Avus quum hortaretur milites ut caperent arma, ac exirent contra: dixit celeriter se illos, ut scrophia porcos, dissecurumidq; fecit. Nam eo prælio hostes ita fudit, ac fugavit, ut eo Nerva Prætor Imperator sit appellatus: & avus cognomen invenit ut diceretur Scrophia. Itaq; proavus & superiores, de Tremellius nemo appellatus Scrophia. Nec minus septimus sum deinceps Prætorius in gente nostra. Hæc tenet Varro.

Scirgum, (*scirgum*, Vulgò *Scirgum*) Germaniæ urbs, in climate Septentrionali, Ptolemæo autore lib. 2. cap. 11.

Seyathos, Insula est cum oppido in Aegæo mari prope Thraciam, ut scribit Pomponius Mela lib. 2. Vulgò *Scythia*.

Scylace, *scylace*, Vrbis citra Cynicū, ut inquit Hecateus Pomponius: Placia & Scylace parvæ Pelasgorum colonia.

Scylla, *scylla*, Filia fuit Nili regis Megarensiū, quæ Minos, patrem hostis amore capta, ut illi sibi beneficio aliquo demeretur, patrem purpureo capillo, in quo sitū erat regni rotius factum, spoliavit, eumq; hosti obtulit, tanquā futuri cōjugii dotem. Verūm quū se ab illo sperni videret, doloris impatentia in Cirium avem cōmutata est. Nilus autē in aliā avem sui nominis, quæ veluti tantæ adhuc impietatis pœnas à filia repetens, etiā nunc eam ubiq; infectatur. Vide latius hanc fabulā apud Ovid. lib. 8. Metam. Fuit & altera Scylla, Phœci filia, quæ quū mutuo Picæ amore teneretur, indignata Circe, quæ Picum miserè deperibat, Scyllam sibi ab illo præferri, fontem in quo illa lavare sese solebat noxiis herbis, veneficiisq; infectis. Cuius rei illa ignara quū lavandi gratia fontē ingressa esset, videt infectiorem corporis partem in caninos tictus esse commutatam: quam deformitatem tantopere exhorruit, ut sese statim in vicinum præcipitaverit fretum: ubi & in saxum mutata fingitur Charybdi ex adverso objectum, præternavigantibus vehementer periculosum. [Ger. *Ein schiffbrüchiger Felsen der Scylla* im *Scythischen Meer*.] Vide latius hanc fabulam apud Ovid. 14. Metam. & Est item Scylla, genus piscis, quo maxime abundat Liris Campaniæ amnis. Horat. Afferret Scyllas inter murena nataantes. Martialis: Cærelens nos Liris amat, quem sylva Mariæ Protegit: hinc Scyllæ maxima turba fumus.

Scyllacum, *scyllacum*, Oppidū fuit in finibus Calabriæ, cuius meminit Strabo lib. 6. Georg. Virg. 3. Aen. abjecto altero, primam syllabam corripuit, quū ait: Caulonisq; arces, & navisragum Scyllacum. Vulgò *Capo de Scylla* in Calabria.

Scyllæum, *scyllæum*, Promontorium Peloponnesi, ut Strabo lib. 8. testatur, in sinu Argolico juxta Hermonem, quo Scylla Nili filia fluctibus ejecta creditur. Vulgò *Capo Scylla*.

Scyllias, *scyllias*, Herod. lib. 3, vir quidam Scioneus, omnium eā tempestate hominum optimus urinator, qui etiam in naufragio ad Pelium factus, multā pecuniā Persis servavit, militæ & sibi lucratus est. Hunc Pausanias Scyllin vocat, qui de eo sic scribit: Scyllias Scioneus homo cum Cyane filia Clæssis Persicæ, qua Xerxes Græciæ bellum intulerat, anchoras natando, urinandoq; præcidit ad Pelium montem, & Sepiada Magestiadq; signum in Apollinis templo positum ab Amphictyonibus: quod erat cōmune Græciæ concilium) à Nerone principe Romam transferam.

Scyllus, unius, *scyllus*, Oppidū Achaicæ (ut Strabo scribit) quo Xenophon donatus est à Lacedæmonia.

Scylluris, sive potius Scyllurus, per nosstrum, penult. prod. *scyllurus*. Nomen vinis proprium, quæ ut Plutarchus autor est) quum telitis maribus suis octoginta, diem esset obitus, hastiliū falcem cuique obtendens, utillum confingeret, jubebat. Id autem singulis se posse negantibus, ipse sigillatim educta hastilia omnia faciliè confiegit. Ita docens illos, ubi unā esse perseverarent, firmos ac potentes fore: imbecillos autem si separarentur, ac dissiderent.

Scyritæ, *scyritæ*, Gentes sunt inter Nomades Indos, quæ rariū loco foramina tantum habent. Plin. lib. 7. cap. 2.

Scyros, (*scyros*, German. *Ein Insel in Egischem Meer* in *scythia* *in Cycladibus*). Insula est contra Magnesium, in mari Aegæo, una ex Cycladibus, Lycomedis Regis patri: ubi Achilles puellari habitu educatus, Deidamiam ejus Regis filiam vivavit, & ex ea Pyrrhum suscepit, quæ ab hac insula, & ipsa Scyrias est appellata. Ovid. lib. 1. de Arte amandi: Scyria Amnonio vidit puella viro. In ea est urbs ejusdem nominis. Patet hæc insula, Plinio teste, longitudine viginti quinque millium passuum, ex qua lapidem integrum fluctuare tradunt, eundē comminutum mergi.

Scyrius, a, um, prima syllaba procl. *scyrius*, Ovid. Epist. 8. Scyri malis stupeo rerumque oblita, locique, ignara regi Scyria membra manu.

Scythes, *scythes*, Plin. lib. 7. cap. 56. Jovis fuit filius, qui primas arcus, sagittarumq; usum reperisse dicitur.

Scythia, (*scythia*, Ger. *Ein gresseländisches Reich* in *scythia* *in Europa*). Regio Septentrionalis latissima, in duas divisa partes, Europæam, & Asiaticam: quarum Europæa à Tanaisidis ripis per Maxotidis & Ponti Euxini littora, usq; ad Isthmū ostia expanditur. Asiatica à limibus oppositorum littorū in Orientem procedit, Oceano à Septentrione, à Meridie Tauto terminata. Vtiusque varis ac propriè innumerae sunt gentes ad bella magis quàm ad illum humanitatis studium idoneæ. Homines inter se fines nullineque enim agrum exerceant, nec domus illis ulla, ut rectum aut sedes est, armenta, & pecora semper pascuntibus, & per incultas solitudines errare solitis. Vxores, liberosque secum in plaustris vehunt, quibus, cortis, imbrium, hyemisque causa totius, pro domibus utuntur. Iustitia gentis ingenis culta, non legibus. Nullum scelus apud eos furto gravius, quippe sine recto & munimento pecora, & armenta habentibus, quid saluum esset, si furari liceret? Aurum, & argentum perinde aspernatur, ac reliqui mortales appetunt. Lacte & melle vescuntur. Lanæ iis usus, ac vestium ignotus. Et quanquam continuis frigoribus utantur, pellibus tamē ferinis, aut mutinis velluntur. Hæc contentia illis morum quoque iustitiam dedit, nec alienum concupiscentibus: quippe divitiarum cupidus ibi est, ubi & usus. Atque utinam reliquis mortalibus similis moderatio, & abstinentia alieni foret: profectò non bellorum tantum per omnia secula terris omnibus continuaretur: nec plus hominum ferrum, & arma, quàm naturalis factorum condonapereret. Scythæ ab alieno imperio aut intadit, aut invidi miferunt. Dariū regem Persarum turpi à Scythia submovete fuga. Cylum cum omni exercitu trucidarunt. Alevandū Magni ducem cū copis universis deleverunt. Romanorum in-

divere, non sentire arma. Gens & laboribus, & bellis aspera. Vires corporum immentia. Nostra vero hac arate coadunato exercitu numerosissimo, & rei bellicae peritissimo fecit ac famosi illi latrones, in vicinum illis Poloniam regnum excursions perpetuas faciunt, quos fortiter resistendo & penè quortannis cadendo Polonus bello assuetus à conspectu suo longè removeri: & in vastis illis solitudinibus quasi obligat, nec in Germaniam, quam veluti murus, totamque Christianitatem ab excursionibus Turcarum, Moscorum, Tatarorum, & ceterorum gentium, perempere patitur. Dicitur autem Scythia, (ut placet Herodo. lib. 4.) à Scythia quodam Herculis ex muliere semivipera filio, fratre Geloni, & Agarthyri.

Scythicus, a, um, adjectivum, ut arcus Scythicus, Sagittae Scythicae, Mores Scythici, Scythicum tegmen, Cicer. 5. Tusculan.

Scythia, e, vel Scythes, [scythia Pol. Tataria.] Qui ex Scythia est: ut Anacharsis Scythes, apud Cic. 3. Tusculan. Sunt autem Scythiarum alii Europaei: alii Asiatici: de quibus vide supra latius in dictione SCYTHIA.

Scythia, thia, thium, aliud adjectivum, ut Scythia, Georg. At non quae Scythiae gentes, Moticasq; unda.

Scythion, onis, [scythion] Nomen proprium viri nescio cuius, quem Poeta fabulatur pro suo arbitrio modo in feminam se esse commutasse, modo rursus in virilem formam restitisse. Ovid. lib. 4. Metam.

Quod loquitur: ut quondam naturae jure novato, Ambiguus fuerit modò vir, modò femina Scythion?

Scythopolis, [scythopolis] Vrbis est in Decapolitana Syria regione, nomen habens à Scythia in eam deductis, quum antea à Liberi patris nutrice ibi sepulta, Nyssa dicebatur. Auctor Plinius libro 5. capite 18. Scythopolis autem sine aspiratione, Libyae oppidum est, ut ex Polyimioris sententia tradit Steph.

Scythotauri, [scythotauri] Populi Scythiae, Tauricae regionis iuga incolentes, qui (ut Solinus refert) pro hostili advenas credere consueverunt. Meminit horum & Plin. lib. 4. cap. 12.

Sebastia, [sebastia] Samaria oppidum, ab Herode in lauratum, & in honorem Augusti Caesaris ita appellatum, quò antea quemadmodum & regio ipsa Samaria dicebatur: ut enim Graeci dicunt, quod nos Anopolim. Vide Strabonem lib. 16. & Plin. lib. 5. Stephanus etiam aliter Sebastien in Armenia collocat.

Sebastia, [sebastia] Oppidum in Colopena, Cappadociae regione, ut Plin. lib. 6. cap. 3.

Sebastopolis, [sebastopolis] Ponti Cappadociae urbs Ptolemeo, lib. 5. cap. 6. Vulgo Sebastia.

Sebennytus, [sebennytus] Stephano, Vrbis in Aegypto, ubi & palus, & amnis sunt cognomines. Unde praefectura quoque Sebennytica, [sebennytica] & Sebennyticum Nili ostium, [sebennyticum] vocari constat, quod in duo alia dividitur, scilicet in Saiticum, & Mendesium, teste Herodot. lib. 2.

Sebethos, penult. prod. [sebethos] Fons apud Neapolim, cujus aqua vicatim decurrens, amnis ferè usum Neapolitanis praestat. Papia. libro 1. Sylvar. & pulchri tumeat Sebethos alumna. Huius Virgilius, Statius, Columella meminerunt: quod quidem nomen sine littera proculdubio scribendum est, est sciam esse qui faberthus, per se, legant. Tertius est, ut alia omittam, tabella marmorea vetustissima à Neapoli in murorum fundamentis reperta, quae habet: P. Mervius Eutychnus & diculam restituit Sebetho.

Sebinus, pen. prod. [sebinus] Germ. Ein See in Silesia, hyst. [sebinus] Lacus Circumpadanæ regionis, & quo Lohus amnis nascitur, teste Plin. lib. 3. cap. 19.

Sebrita, arum, [sebrita] Populi Aegyptii, Nili insulam incolentes, non procul à Meroë Sebrita dicitur quasi advenas, eò quod Psammiticum regem fugientes, in Aethiopiã commigraverint. Vide Strab. lib. 17.

Secundus, Philosophus fuit Atheniensis, quem aliqui Epithyrum vocant, quod architecti filius fuerit multè quidem doctrinæ, mediocri eloquentiæ, æqualis que Herodoti Attici: qui illud Hesiodi elegantis mutatione in eum cavillatus est: Figulus æqualem ceagitat, tu rhetora restou. Nilominus tamen senem postea mortuum, & epicedio & laetymis honoravit. Ex Philostrato. & Secundus alter Tridenlinus, vir sanctus. Agilphi regis Longobardorum tempore, scripsit breviter Longobardorum historiam. Auctor Paulus Foro-Julienensis. & Fuit etiam hoc illustri Veronenfis familie cognomen, ex qua fuit Plinius Secundus Naturalis historiae scriptor.

Sedigitus, [sedigitus] Ger. Die schlingel an einer handt hat 1 Senos habens in manu digitos. Vide & Volcatius poeta, Sedigitus, & C. Horatii filiae Sedigitæ sunt cognominatae. Plin. lib. 11. cap. 41. Digni quibusdam in manibus teni, C. Ho-

rati ex patris gente filias duas ob id Sedigitas appellatas accepi. Volcatium Sedigitam illustrem in poetica.

Segesta, [segesta] Ptolemaeo, Oppidum est perverus (inquit Cic. 6. Verr. in Sicilia, quod ab Aenea fugiente à Troja, atque in Italiam veniente, conditum fuit, praeposito ibi Egeho, qui eam Segestam nominat Sed inde praeposita est ei littera s, ne obsecro appellaretur nomine. Plinius Segestam vocat libro 3. cap. 6. & Segesta altera in Liguria, Tigulitorum caput, teste Plin. lib. 3. cap. 5. Vulgo Segestra. & Fuit & alia in Venetia, non procul à Timavo fluvio, cujus meminit idem Plin. lib. 3. cap. 11. & Segesta quaedam in citeriore Hispania, à qua Segestani populi, qui Carthaginensis conventui attribuuntur à Plin. lib. 2. cap. 3.

Segesta, ut apud Plinium legitur: sive, ut alii placent, Segesta dicitur nomen à segetibus, quibus praesse putabatur, tractum. Plin. lib. 18. cap. 2: Sejam à ferendo, Segestam à segetibus appellabant: quarum simulacra in Circo videmus.

Segobriada, [segobriada] Oppidum Hispaniae citerioris, Celtiberiae totius caput, circa quod Sertorius & Metellus praedium commiserunt Strabo lib. 2.

Segor, [segor] Fuit quæstiva civitas post Sodomam & Seboim, quæ ad praesens Lohi servata est.

Segusium, Vrbis est Segusianorum in Graiis Alpibus. Ptolem. lib. 3.

Seia, [Ger. Die Stadt des Seins] Dea habita fuit Romæ, quæ sationi praesse putabatur: quemadmodum Segesta, sive Segetia, quæ segetes latus facere existimabatur Plin. lib. 18. cap. 2: Sejam à ferendo, Segestam à segetibus appellabant: quarum simulacra in Circo videmus.

Seir, [seir] Mons in terra Edom, in quo habitavit Esau, in regione Gabalena: quæ ex eo quod Esau pilosus esset, & hispidus, Seir: id est, pilosus, nomen accepit.

Seius, Praenomine Cneus, equi praestantissimi quidem, sed infelicissimi dominus: qui ab ipso Sejanus cognominatus est: de quo Gell. lib. 3. cap. 9. & Erasmus in Adagio, & mox.

Seianus equus, Vide in APPELL.

Selenus, Vide SELINUS.

Seleucia, [seleucia] Syria Antiochenæ oppidum est, ab Antiocho Seleuci filio conditum: de quo Plin. lib. 5. cap. 21. & Est & Seleucia alia ad Euphratem: tertia ad Belum amnem: quarum meminit idem Plin. lib. 5. cap. 23. Rursus alia Ciliciae, Trachiotis cognominata, ad Calicadnum amnem, teste eodem Plin. lib. 4. cap. 17.

Selencus, [selencus] Fuit unus ex principibus Alexandri, qui primus post Alexandri mortem regnavit in Syria annos quadraginta. Fecerunt & alii Seleuci.

Selinus, pen. prod. [selinus] Vrbis nomen iuxta Lilybaeum à selino, quod ibi plurimum nascatur. Auctor Scyrius in Illud Virg. lib. 3. Aen. Teq; data linquo ventis palmosa Selinis.

Selinus, pen. prod. [selinus] Duorum fluviorum nomen in Asia, qui in mare influentes, Dianæ Ephesiae templum utriusq; complectuntur. Vide Plin. lib. 5. cap. 29. & Est & Selinus alius in Aegiorum agro, qui est in Achaia proprie dicta. & Item alius in Elide. & Rursus alius in Sicilia juxta Megara & Hyblam montem: quorum omnium meminit Strabo lib. 8.

Selinus unius, [selinus] Oppidum est Siciliae palmis abundans, Selinusius, a, um, adjectivum, ut Terra Selinusius, quæ à Galeno libro 9. Simpl. inter medicamenta ophthalmica ponitur.

Sella, Oppidum est Epiae, cujus incolæ Sellani dicuntur. Lucan. lib. 3. quæcuscque selentes Chaonio veteres liquerunt vertice Sella, &c.

Selymbria, [selymbria] Civitas Thraciae ad Propontidem, propinqua Byzantio, teste Herodoto lib. 6.

Semele, pen. corr. [semele] Ger. Ein Zauber Cadmi des Thebanis fben Königstem Mutter Bacchi] Cadmi Thebarum regis filia, ex qua Iupiter Bacchum genuit, teste Horat. 1. Car. Ode 19. Mater fæva cupidinum. Thebanæque jubet me Semele pueri, Et lasciva licentia finitis animum reddere amoribus. Propertius: Narrabis Semele quàm sit formosa.

Semelia, a, um, adjectivum. Ovid. 5. Metam. Delia in corvo, proles Semeleia capto, &c.

Semiramis, [semiramis] Ger. Ein große Königin der Assyrie so jünger ein Traum Nini geteget war] Fuit nomen Assyriorum reginae, Nini regis uxoris, mulieris omnium, quarum memoria ad nos pervenit, clarissimæ, quæ post viri obitum, quæ intelligeret Assyrios gravatè inultra imperium passuros, assimulato illius obitu, personam ejus assumpsit, donec Ninus filius adoleresceret, regnoque administrando idoneus fieret. Hæc Babylonem muro lateritio circumvallasse dicitur, & subactis vicinis regni sui terminis latissime propagasse. Verùm eodem tam portentose libidinis fuisse traditur, ut & filii concubinum experiret, & equam usque ad coitum adamasse dicitur. De hac Plutarchus in Apophthegmaticis sic scribit: Semiramis è pulcro,